

Še slab mesec je do 22. novembra, ko se bomo delovni ljudje in občani Ljubljane odločali o uvedbi samoprispevka III. V uredništvih občinskih glasil vseh petih ljubljanskih občin smo skupno pripravili obširnejšo informacijo o objektih, ki jih bomo zgradili s samoprispevkom in so širšega pomena, poiskali pa smo tudi odgovore na najbolj pogosta vprašanja in pripombe iz javnih razprav. Za mnenje o predlaganem samoprispevku smo zaprosili tudi občane Ljubljane.

22. NOVEMBER: REFERENDUM O SAMOPRISPEVKU

Odgovornost skupne odločitve

Manj kot mesec dni nas še loči od referenduma, na katerem se bomo odločali o uvedbi tretjega samoprispevka v našem mestu.

V preteklih desetih letih smo dvakrat odšli na glasovalna mesta, dvakrat smo se odločili ZA. Danes, ko razpravljamo na zborih krajanov in zborih delovnih ljudi o programu tretjega samoprispevka, smo lahko precej ponosni. Sto zgrajenih objektov, oziroma, če smo natančnejši, nekaj jih je še v gradnji, je sad naših skupnih hotenj, skupnih interesov, je odraz naše solidarnosti. Solidarnost ni samo prazna beseda, to so danes za nas tudi šole, vrtci, zdravstveni domovi in domovi za ostarele občane.

Zadovoljni smo s svojim ZA. Toda zadovoljstvo, ko se o njem pogovarjamo, ni in ne sme biti vezano le na lepe in dovršene objekte. To ne bi bilo prav, v tem ni smisla in cilja naših odločitev. Zadovoljstvo mora biti in ostati povezano z radostjo naših malčkov, naših šolarjev, naših starejših občanov, vseh, ki koristimo zdravstvene storitve, vseh, ki nam nove telovadnice omogočajo sprostitve...

To zadovoljstvo ostaja in je v nas vpeto kot tisto najgloblje in najvrednejše spoznanje, za katerega se v družbenopolitični skupnosti odločamo.

To spoznanje imejmo pred očmi, ko bomo odločali o jutrišnjih še boljših pogojih našega življenja.

Ob vprašanjih skupnih in specifičnih problemov, s katerimi se vsakodnevno srečujemo, pa imejmo pred očmi naslednji cilj: ZAGOTOVITI VSEM IN VSAKOMUR ENAKOVREDNE POGOJE IN MOŽNOSTI UŽIVANJA DRUŽBENIH VREDNOT VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.

To je cilj, za katerega vsi nosimo odgovornost, cilj, ki se morda v današnjem gospodarskem trenutku zdi težje dosegljiv, pa nam je vendar tako blizu. To smo dokazali že dvakrat, zato nam je omahljivost zelo daleč.

JANJA DOMITROVIČ

Magda Nakrst

MAGDA NAKRST, strokovna delavka: »Menim, da je samoprispevek potreben, saj je program tako zastavljen, da bo zadovoljil res najnujnejše potrebe naše Ljubljane. Sama najbolje poznam položaj v porodnišnici, saj sem enega otroka rodila v stari, rdeči stavbi, drugega pa v Kliničnem centru. Primerjava je nemogoča, tako kot so nemogoče razmere v stari porodnišnici, ki jo bomo s samoprispevkom obnovili. Menim, da tudi znese, ki ga bo vsakdo prispeval, ne bo nikomur ogrozil življenjske ravni.«

Mirko Kmet

MIRKO KMET, farmacevt: »Nič nimam proti samoprispevku, saj je res, da nujno potrebujemo vse, kar je v programu. Mogoče bi ga kazalo še dopolniti, da odločitev za samoprispevek ne bi bila preveč forumska, pač pa temeljito pretehtana na vseh ravneh. Mogoče bo za nekatere krajane odločitev zelo težka, saj ne moremo mimo dejstva, da je marsikateremu v zadnjem času precej zastal življenjski standard.«

Rezka Selan

REZKA SELAN, upokojenka: »Seveda sem za samoprispevek, pa čeprav bom od svoje pokojnine morala dati poleg vseh mogočih izdatkov še to. Porodnišnica je nujna, saj je za naš čas že zdavnaj preživela. Lutke? Sama jih ne maram, potrebujejo pa jih otroci in tisti, ki ob njih uživajo. Tako kot smo skrbni pri porabi sredstev iz samoprispevka, bi morali biti povsod, tudi pri proslavah, potovanjih, pri vsemogočih nagradah...«

Nataša Kunstelj

NATAŠA KUNSTELJ, študentka: »Seveda je v redu, da se zopet odločamo za samoprispevek občanov. Upam le, da gredo vsa ta sredstva zares v prave roke, za gradnjo tistih objektov, za katere smo se odločili. Doma nas je šest in se bo ta izdelek kar poznal pri družinskem proračunu. Vendar pa se zavedamo nujnosti samoprispevka in niti ne tarnamo kaj preveč.«

Zoran Grgič

ZORAN GRGIČ, učitelj: »Pri nas veliko govorimo o solidarnosti in marsikaj smo prav zaradi solidarnosti že naredili. Jasno je, denimo, da končno zgradimo poleg vrtcev in šol tudi to nesrečno lutkovno gledališče, ki je dolga leta živelo od obljub: v Cankarjev dom ga ne moremo spraviti, nova zgradba bi preveč stala, preostane adaptacija, ki pa tudi ni najboljša rešitev. Potrebno je za vso Ljubljano, hkrati pa bi na primer marsikdo pomislil tudi na adaptacijo vse stare Ljubljane, ki bi tudi lahko bila predmet solidarnosti vseh Ljubljančanov, a ostaja na glečih Centra.«

ŽIVLJENJE V LJUBLJANSKI PORODNIŠNICI

Strokovno delo na evropski ravni, stavba pa...

Kako dolgo bodo ženske še rojevale v obupnih prostorih nekdanje ljubljanske hiralnice?

Rojstvo novega človeka, ta na prvi pogled tako vsakdanji dogodek, a izjemen za žensko, ki je postala mati, za možkega, ki je postal oče, kot čudež, ki se ponavlja. Tistim, ki ga doživijo, se zdi, da se ni še primeril nikomur pred njim. Pozabijo, da je nekaj podobnega občutilo že milijone in milijone ljudi pred njimi.

Za zidovi dveh stavb v Ljubljani, v rdeči hiši na Štajmerjevi 3 in v drugem nadstropju Kliničnega centra ob Zaloški cesti, je lani prišlo na svet 8.049 novorojenčkov. Še vedno več kot polovica Ljubljančan (približno 5 tisoč) rodi ali po porodu leži v stari porodnišnici na Štajmerjevi 3, saj so zmožljivosti sodobnega porodnega bloka v Kliničnem centru premajhne, da bi bile kos vse večjemu številu porodov v zadnjih letih. V obeh hišah zato dan in noč brnijo telefoni. Očetje, babice, dedki in drugi sorodniki se hočejo na svoja ušesa prepričati, kakšen je njihov sin, hčerka, vnuk, vnukinja... Marsikdo se jezi, ker kljub vztrajnemu obračanju številčnice na telefonskem aparatu ne more dobiti zveze z rdečo hišo.

Premajhno število telefonskih linij je sicer neprijetna zadeva, vendar pa le ni usodna za matere in otroke. Je le eno izmed mnogih znamenj, ki kažejo na starost poslopja. Huje pa je to, da so dotrajani tudi električna in vodovodna napeljava ter kanalizacijsko omrežje, da so izrabljeni instrumenti in aparature. Prostori so prenapolnjeni in celo ženske, ki so bile šivane, morajo včasih domov že tri dni po porodu. Poslopje, ki je bilo leta 1885 zgrajeno kot hiralnica, pred osemindesetimi leti pa preimenovano v bolnišnico za

ženske bolezni, že dolgo ne ustreza več zahtevam sodobnega porodništva in varstva novorojenčev.

Vivijana Pogačar iz Zg. Kašlja je pred kratkim že petič obiskala rdečo hišo. Tokrat je rodila dvojčka-dečka. Njenih nekaj kratkih stavkov sicer le nekoliko opiše vso stisko in počutje porodnic zaradi neprimernega okolja, v katerem morajo rojevati. »Zgoraj na primer,« pove Vivijana Pogačar, »kjer je porodna soba, je le eno stranišče. Ženske kar naprej trkajo na njegova vrata.« Teh pomanjkljivosti, ki ženi lahko pustijo tudi neprijeten spomin na sicer srečen dogodek – porod, ne more povsem nadomestiti niti prijazno vedenje zdravnikov, sester, bolničark.

V rdeči hiši pogrešajo tudi prostor za intenzivno nego novorojenčkov. Zdravnica Živa Novak pravi, da naj bi po svetovnih merilih imele enote, kjer je 2500 porodov ali več, poleg porodne sobe tudi prostor za intenzivno nego novorojenčev. S tem se zniža obolevnost otrok, mnogi prav zaradi hitre pomoči tudi preživijo. Zdaj morajo otroke, ki so potrebni posebne nege, z njimi pa seveda tudi matere, prevažati po še nedograjenem hladnem in prašnem hodniku, v katerem povrh vsega še venomer piha, v Klinični center.

Od leta 1951, ko so poslopju v Štajmerjevi 3 dozidali na severni strani prizidek in sanitarije, se v stari porodnišnici ni skorajda nič spremenilo. Obnovljene so bile le nočne omarice in postelje, nekoliko so se izboljšale higijenske razmere, za kaj več pa ni bilo nikoli denarja. Le osebju porodnišnice gre zahvala, da v teh letih ni prihajalo do kakšnih večjih, usodnejših nesreč. Če smo

SAMOPRISPEVEK III

22. novembra odločamo: 22

Načrtujemo gradnjo naslednjih vrtcev: v krajevni skupnosti Gmajna Črnuče za 110 otrok, v krajevni skupnosti Dolomitski odred za 200, Bonifaciji za 200 otrok, na Brdu za 80 otrok, na Viškem polju za 120 otrok, na Igu za 100 otrok, v Štepanjskem naselju za 100 otrok, na Lavrici za 80 in v krajevni skupnosti Koroških partizanov za 114 otrok. Prizidke načrtujemo k vrtcem v Novih Jaršah (za 110 otrok), Ivan Kavčič (za 160 otrok), Trnovo (za 40 otrok) in k vrtcu na Kodeljevem (za 80 otrok). Izdelali bomo celotne dokumentacije za vrta v Tomačevem in Gunc-ljah ter za vrtec B. Zihlerl.

...

Zgradili bomo štiri nove šole: v Zgornjem Kašlju z osmimi učilnicami, v BS-8 Stožice z 18 učilnicami, dvema telovadnicama, kuhinjo ter skupnim prostorom, šolo v krajevni skupnosti Bratov Babnik z 18 učilnicami, z dvema telovadnicama, kuhinjo in skupnim prostorom, ter šolo na Kolesiji z 16 učilnicami, z dvema telovadnicama s skupnim prostorom in s kuhinjo. Načrtujemo prizidke: k šoli M. Šušteršič osem učilnic, k šoli J. Moškič osem, k šoli Karel Destovnik-Kajuh šest, šola Kette-Murn bo dobila telovadnico, šola Staneta Kosca štiri nove učilnice, telovadnico, šola Bičevje kuhinjo in skupni prostor, šola A. Jakhel šest dodatnih učilnic. Izdelali bomo tudi celotno dokumentacijo za zgraditev prizidka k šoli Hinka Smrekarja.

...

Za razširitev zdravstvene mreže bodo zgrajeni trije zdravstveni domovi: Medvode z 2600 kvadratnimi metri uporabne površine, Bežigrad s 3.200 kvadratnimi metri ter Fužine s 3.200 kvadratnimi metri uporabne površine. Zgradili bomo tudi zdravstveni postaji v Velikih Laščah in v Škofljici, obe bosta imeli po 300 kvadratnih metrov uporabne površine. Obnovili bomo tudi mladinsko zdravilišče na Rakitni ter zgradili prvi del porodnišnice. Predlog zajema tudi nov avdiologopedski oddelek centra za slušno in govorno prizadeto mladino, novo glasbeno šolo, obnovo lutkovnega gledališča v Mestnem domu ter izgradnjo novega varstvenega delovnega centra.

prej, kljub opominom delavcev Ginekološke klinike, pred razmerami v stari porodnišnici zapirali oči, pa tega nismo mogli več storiti pred dvema letoma, ko je prišlo do resnejše infekcije. Toda ali ni škoda, da mora osebe porodnišnice toliko svojih moči in časa posvečati preprečevanju neprijetnih dogodkov, do katerih bi lahko prišlo zaradi dotrajanosti stavbe, namesto da bi vse moči vložilo v strokovno delo? Vendar kljub temu, da porodništvo v Ljubljani že pol stoletja dela v slabših razmerah kot druge zdravstvene veje, pa je tudi zu-

naj meja naše domovine znano, da je strokovno delo v rdeči hiši in v Kliničnem centru na evropski ravni.

Toda ali je res treba, da nas do razmišljanja o razmerah v stari porodnišnici pripravi šele kakšen žalosten dogodek? Si bomo potem kot posamezniki in kot družba sploh lahko odpustili takšno malomarnost? Na to vprašanje najbrž ni treba iskati odgovora. Dvaindvajsetega novembra bomo na lističu vsi obkrožili ZA in se s tem odločili tudi za prvo fazo gradnje nove ljubljanske porodnišnice.

DARJA JUVAN

